

T.C.
ERZURUM
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/2918
KARAR NO : 2017/3450

DAVACI : ZEKİ ÖNALAN
VEKİLİ : AV. MUAMMER ÇOLAKOĞLU
İnönü Caddesi, Koç İş Hanı, Kat:1/2 Merkez/BİNGÖL

DAVALI : BİNGÖL VALİLİĞİ
VEKİLİ : AV. NECMETTİN KOÇ
Bingöl Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü Merkez/BİNGÖL

DAVANIN ÖZETİ : Davacı vekili tarafından, Bingöl İli'nde okul müdürü olarak görev yapmaktayken davalı idare tarafından yapılan değerlendirme sonucu başarısız sayılarak müdürlük görevi uzatılmayan davacının müdürlük görevinin uzatılmaması işlemlerine karşı açtığı davalarda verilen iptal kararlarının uygulanmaması nedeniyle duyulan üzüntünün hafifletilmesi amacıyla 5.000.-TL manevi tazminatın dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle ödenmesine karar verilmesi istenmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Usul yönünden 2577 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca idareye başvuru yapmadan tam yargı davası açılmayacağı ve davanın süresinde açılmadığı, esas yönünden iptal kararları uyarınca yeniden değerlendirme yapıldığı, Mahkeme kararlarının doğrudan müdürlük kadrosuna atanma sonucunu doğurmadığı, ortada Mahkeme kararlarının uygulanmaması gibi bir durumun söz konusu olmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Erzurum 2. İdare Mahkemesi Hâkimliği'nce gereği düşünüldü:

İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 13. maddesinde yalnızca idari eylemler nedeniyle oluşan zararlar nedeniyle idareye başvuru yapılması zorunluluğu getirildiği, idari işlemler nedeniyle zarara uğrayan kişilerin idareye zorunlu olarak başvuru yapması gerekmediği göz önüne alındığında; idari işlemler nedeniyle zarara uğrayan davacının 13. madde kapsamında başvuru yapmak zorunda olmadığı anlaşıldığından davalı idarenin bu yöndeki itirazına itibar edilmemiştir. Ayrıca Mahkeme kararının uygulanmaması durumunda süregelen bir zarar söz konusu olduğundan davalı idarenin süreye ilişkin itirazı da yerinde görülmeyle için esasına geçildi.

Dava, Bingöl İli'nde okul müdürü olarak görev yapmaktayken davalı idare tarafından yapılan değerlendirme sonucu başarısız sayılarak müdürlük görevi uzatılmayan davacının müdürlük görevinin uzatılmaması işlemlerine karşı açtığı davalarda verilen iptal kararlarının uygulanmaması nedeniyle duyulan üzüntünün hafifletilmesi amacıyla 5.000.-TL manevi tazminatın dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Anayasanın 125. maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu belirtildikten sonra, son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararını ödemekle yükümlü olduğu hükme bağlanmıştır; 2577 sayılı İdari

T.C.
ERZURUM
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/2918
KARAR NO : 2017/3450

Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde ise, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, idari dava türleri arasında sayılmıştır.

İdarenin hukuki sorumluluğu, kişilere lütuf ve atıfet duygularıyla belli miktarda para ödenmesini öngören bir prensip olmayıp; demokratik toplum düzeninde biçimlenen idare-birey ilişkisinin doğurduğu hukuki bir sonuçtur. İdari yargı da, bu anlayış doğrultusunda, idare hukukunun ilke ve kurallarını uygulamak suretiyle, idarenin hukuki sorumluluk alanını ve sebeplerini içtihadıyla saptamak zorundadır.

Genel anlamı ile tam yargı davaları, idarenin faaliyetlerinden ötürü, hakları zarara uğrayanlar tarafından idare aleyhine açılan tazminat davalarıdır. Bu tür davalarda mahkeme, hem olayın maddi yönünü, yani zararı doğuran işlem veya eylemleri, hem de bundan çıkabilecek hukuki sonuçları tespit edecektir.

İdare kural olarak, yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup; idari eylem ve/veya işlemlerden doğan zararlar, idare hukuku kuralları çerçevesinde, hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edilmektedir.

Tam yargı davalarında, öncelikle zarara yol açtığı öne sürülen idari işlem veya eylemin hukuka uygunluğunun denetlenmesi esas alındığından, olayın oluşumu ve zararın niteliği irdelenip, idarenin hizmet kusuru olup olmadığı araştırılması, hizmet kusuru yoksa kusursuz sorumluluk ilkelerinin uygulanıp uygulanmayacağına incelenmesi, tazminata hükmedilirken de her halde sorumluluk sebebinin açıkça belirtilmesi gerekmektedir.

İdarenin yürütmekle görevli olduğu bir hizmetin kuruluşunda, düzenlenişinde veya işleyişindeki nesnel nitelikli bozukluk, aksaklık veya boşluk olarak tanımlanabilen hizmet kusuru; hizmetin kötü işlemesi, geç işlemesi veya hiç işlememesi hallerinde gerçekleşmekte ve idarenin tazmin yükümlülüğünün doğmasına yol açmaktadır. Bu bağlamda hizmet kusuru, özel hukuktaki anlamından uzaklaşarak nesnelleşen, anonim bir niteliğe sahip, bağımsız karakteri olan bir kusurdur. Hizmet kusurundan dolayı sorumluluk, idarenin sorumluluğunun doğrudan ve asli nedenini oluşturmaktadır.

Manevi tazminat ise, patrimuanda meydana gelen bir eksilmeyi karşılamaya yönelik bir tazmin aracı değil, tatmin aracıdır. Olay nedeniyle duyulan elem ve ızdırabı kısmen de olsa hafifletmeyi amaçlar. Belirtilen niteliği gereği manevi tazminatın zenginleşmeye yol açmayacak şekilde belirlenmesi gerekmektedir.

Manevi zararın varlığı, sadece şeref, haysiyet ve onur kırıcı işlem ve eylemlere ya da kişilerin vücut bütünlüğünde meydana gelen sakatlık haline veya ölüm nedeniyle ağır bir elem, üzüntü duyulması şartına bağlı olmayıp; idarenin yürütmekle yükümlü olduğu kamu hizmetini gereği gibi eksiksiz olarak sunamaması nedeniyle ilgililerin yeterli hizmet alamamalarından dolayı üzüntü ve sıkıntı duymaları manevi zararın varlığı ve manevi tazminatın hükmedilmesi için yeterli bulunmaktadır.

Başka türlü giderim yollarının bulunmayışı veya yetersiz kalışı, manevi tazminatın parasal olarak belirlenmesini zorunlu hale getirmektedir. Olay nedeniyle duyulan elem ve ızdırabı kısmen de olsa hafifletmeyi amaçlar. Belirtilen niteliği gereği manevi tazminatın zenginleşmeye yol açmayacak şekilde belirlenmesi gerekmekte ise de, tam yargı davalarının niteliği gereği takdir edilecek miktarın aynı zamanda duyulan elem ve ızdırabı giderecek bir oranda olması gerekmektedir. İşte bu niteliğinden dolayı sorumluluk hukukunun genel

T.C.
ERZURUM
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/2918
KARAR NO : 2017/3450

çerçevesinde manevi tazminatın miktarı her bir olay ve birey yönünden yargı yerlerince farklı şekilde değerlendirileceğinden, manevi tazminat miktarının idare organlarınca takdir edilmesini sağlayacak şekilde yasayla belirlenmesi de müessesenin niteliği ile bağdaşmayacağından, yasa koyucunun bunu yasada açıkça öngörmesini beklemek de gerçekçi değildir.

Manevi tazmin ile amaçlanan sadece bir nebze olsun rahatlama duygusu vermek değil, hizmet kusuruyla zarar veren idareyi, gerekli dikkat ve özeni gösterme konusunda etkili biçimde uyaraktır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28. maddesinin 1. fıkrasında, "Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemez." hükmüne yer verilmiştir.

Anılan Yasa maddesi ile idareye, yargı kararlarını icaplarına uygun olarak ve geciktirmeksizin yerine getirme yükümlülüğü yüklenmiş, maddenin devamı fıkralarında ise yargı kararının yerine getirilmemesi durumunda idareye ve kasıt olması halinde kamu görevlisine yüklenecek sorumluluklar kurala bağlanmıştır.

Yargı kararlarının icaplarına uygun şekilde yerine getirilmesinden amaç, yargı kararının gerekçesi ve hüküm fıkrasıyla bir bütün olarak değerlendirilerek gereğinin yerine getirilmesidir.

Hukuk Devletinde hukuka saygılı ve bağlı bir idare tarafından, mahkeme kararlarının şeklen uygulanarak hukuken etkili, fiilen etkisiz kılınması amacıyla kendisine tanınan başka yasal olanakların kullanılması kabul edilemez bir durumdur.

Yargı kararlarının gereklerinin yerine getirilmemesinin veya geç yerine getirilmesinin kişilerin hukuk devletine duyacakları inancı zayıflatacağı ve statü hukuku kapsamında bulunan kişilerin kendilerini güvencesiz hissetmelerine yol açacağı, bu durumun ise yaşamlarında ciddi olumsuzluklar oluşturacağı açık olduğundan, idarenin yargı kararını uygulamaması veya yargı kararına rağmen eski uygulamalarını sürdürmeye devam etmesinin ağır hizmet kusuru oluşturacağı yerleşik bir idari yargı içtihadıdır.

Dava dosyasının incelenmesinden; Bingöl İli Öğretmen Serkan Akyazı İlkokulu Müdürü olarak görev yapan davacı hakkında yapılan değerlendirme sonucu 75'in altında puan verilerek müdürlük görev süresinin uzatılmadığı, bu işleme karşı Elazığ 2. İdare Mahkemesi'nin E:2014/1054 esasına kayden dava açtığı, Elazığ 2. İdare Mahkemesi 31/03/2015 tarih ve E:2014/1054, K:2015217 sayılı kararıyla "Bakılan davada, Mahkememizin ara kararıyla davalı idareden, 'davacıya ait değerlendirme formunda, her bir bölüm/hane için yapılan değerlendirmenin oluşumuna etki eden somut unsurlar ile dayanak bilgi ve belgelerin ayrı ayrı neler olduğunun sorularak, ilgili bilgi ve belgelerin istenilmesi' üzerine, idarece gönderilen cevap yazısında özetle, 'bu hususta, tüm eğitim kurumlarına bilgi verilerek bu konuda yazı istenildiği ve bu bilgi ve belgelerin eğitim kurumları uhdesinde bulunup bulunmamasına göre değerlendirme ve puanlama yapıldığı, yapılan değerlendirme ve değerlendirme sonucu verilen puanların somut denetime açık olduğu,' belirtilmiş olmakla birlikte, bu konuda hiç bir bilgi ve belgenin Mahkememize gönderilmediği gibi yapılan puanlamaların sebebinin açıklanmadığı, hal bu ki, 'Görev Süreleri Uzatılacak Eğitim Kurumu Müdürleri Değerlendirme Formu' incelendiğinde, söz konusu formda yer alan ve

T.C.
ERZURUM
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/2918
KARAR NO : 2017/3450

puanlamaya esas alınan bazı hususların(hanelerin) somut bilgi ve belgeye dayanması gerektiği, bir takım hanelerin ise gözlem ve kanaate dayalı olduğu anlaşılmakla birlikte, söz konusu hususlara ilişkin olarak yapılan değerlendirmelere etki eden hususların da yurysal denetime imkan tanıyacak şekilde ortaya konulması gerektiği açık olup, bu kapsamda, ilgililer tarafından, davacı hakkında olumsuz (hayır) olarak doldurulan hanelerin dayanağının (değerlendirmeye etki eden hususların) ortaya konulmadığı ve sebeplerinin hukuken kabul edilebilir şekilde açıklanmadığı görüldüğünden, objektif ölçütler ve somut gerekçeler ortaya konulmak suretiyle değerlendirme yapılmaksızın 'Görev Süreleri Uzatılacak Eğitim Kurumu Müdürleri Değerlendirme Formu' üzerinden yapılan değerlendirme sonucu davacıya 55,34 puan verilmek suretiyle başarısız sayılması ve buna dayalı olarak müdürlük görev süresinin uzatılmamasına ilişkin işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır." gerekçeleriyle işlemin iptal edildiği, bu kararın (Kapatılan) Malatya Bölge İdare Mahkemesi'nin 26/11/2015 tarih ve E:2015/1588, K:2015/1725 sayılı kararıyla onandığı, kararın uygulanması amacıyla davacı tarafından başvuru yapıldığı, başvuru üzerine yeniden değerlendirme yapıp 59,17 puan verilerek görev süresinin yine uzatılmadığı, bu işleme karşı Elazığ 2. İdare Mahkemesi'nin E:2015/778 esasına kayden dava açtığı, Elazığ 2. İdare Mahkemesi 10/12/2015 tarih ve E:2015/778, K:2015/1019 sayılı kararıyla önce verilen kararda irdelenerek "Anılan mahkeme kararının gerekçesi ve hüküm fıkrası bir bütün olarak değerlendirildiğinde, değerlendirme formunda herhangi bir konunun olumsuz olarak değerlendirilebilmesi için bu durumun hukuken kabul edilebilir bilgi ve belgelerle somut olarak ortaya konulması gerektiği dolayısıyla hukuka bağlı ve saygılı bir idare tarafından objektif ölçütler ve somut gerekçeler ortaya konulmak suretiyle değerlendirme yapılması gerekliliği belirtilip, somut olayda, idarenin bu hususa riayet etmediği açıkça ortaya konulmuştur. Bu durumda, davacı hakkında olumsuz (hayır) olarak doldurulan hanelerin dayanağının (değerlendirmeye etki eden hususların) ortaya konulmadığı ve sebeplerinin hukuken kabul edilebilir şekilde açıklanmadığı hususu ile Mahkememizin, 31.03.2015 tarih ve E.2014/1054, K:2015/217 sayılı iptal kararının gerekçesi birlikte gözetildiğinde, söz konusu karar uyarınca, davacı hakkında objektif ölçütler ve somut gerekçeler ortaya konulmak suretiyle değerlendirme yapılmayarak yargı kararının gerektiği gibi uygulanmadığı görüldüğünden, tesis edilen dava konusu işlemde yukarıda anılan Anayasal ve yasal ilkeler ile hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır." gerekçeleriyle işlemin iptaline karar verildiği, bu kararın Erzurum Bölge İdare Mahkemesi 1. Dava Dairesi'nin 22/02/2017 tarih ve E:2016/305, K:2017/96 sayılı kararıyla onandığı, Mahkeme kararının uygulanması istemiyle yapılan başvuru sonucunda olumlu bir cevap alınmadığı, bu nedenle iptal kararlarının uygulanmaması nedeniyle duyulan üzüntünün hafifletilmesi amacıyla 5.000.-TL manevi tazminatın dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle ödenmesine hükmedilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Somut olayda, davacının Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Görevlendirilmesine İlişkin Yönetmeliğin ekinde yer alan "Görev Süreleri Uzatılacak Eğitim Kurum Müdürleri Değerlendirme Formu" gereğince yapılan değerlendirme sonucunda 75 ve üzeri puan alamadığı için görev süresinin uzatılmaması yönünde işlem tesis edildiği, anılan işlemin iptali istemiyle açılan davada işlemin iptaline karar verilmesine rağmen, yeni bir hukuki sebep ortaya konulmadan davacının tekrar değerlendirmeye alınarak düşük not verilmek suretiyle göreve başlatılmadığı, bu işleme karşı açılan davada da işlemin

T.C.
ERZURUM
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/2918
KARAR NO : 2017/3450

iptaline karar verilmesine rağmen davacının müdürlük görevine başlatılmadığı, söz konusu yargı kargı kararlarına rağmen ortaya yeni bir hukuki sebep konmadan davacının değerlendirmeye tabi tutularak düşük puan verilmek suretiyle yargı kararlarının gerekçesinin aksine işlem tesis edildiğinden olayda hizmet kusurunun bulunduğu, kariyer ve liyakat ilkeleri gözetilmeksizin ve yargı kararına rağmen kişilerin statü hukukundan kaynaklı haklarının ihlali anlamı taşıyacak şekilde idari yetki kullanılması nedeniyle davacının acı, üzüntü ve elem duyacağı kabul edilmesi gerektiğinden davacıya 5.000,00 TL manevi tazminat ödenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

HÜKÜM/Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-) Davanın Kabulüne, 5.000,00.-TL'nin 26/04/2016 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı idare tarafından davacıya ödenmesine,

2-) Aşağıda dökümü yapılan 133,00.-TL yargılama giderinin davalı idare tarafından davacıya ödenmesine,

3-) Kabulüne hükmedilen 5.000,00.-TL tazminat için alınması gereken 341,55-TL nispi karar harcından peşin olarak alınan 29,20.-TL harcın mahsubu sonucu kalan 312,35.-TL harcın davalı idare tarafından tamamlanması için ilgili idaresine müzekkere yazılmasına,

4-) Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 990,00.-TL vekalet ücretinin davalı idare tarafından davacıya ödenmesine,

5-) Artan posta avansının hükmün kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine,

6-) Dava konusu talep edilen tazminat miktarı 5.000,00.-TL'nı aşmadığından, 2577 sayılı Kanun'un 45. maddesinin 1. fıkrası uyarınca kararımızın kesin olduğunun taraflara tebliğine,

dair işbu karara karşı yargı yolu kapalı olmak üzere 10/11/2017 tarihinde karar verildi

HÂKİM
ÖMER ŞEN
182320

YARGILAMA GİDERLERİ	
Başvurma Harcı	: 29,20.-TL
Karar Harcı	: 29,20.-TL
Vekalet Harcı	: 4,30.-TL
Posta Gideri	: 70,30.-TL
Toplam	: 133,00.-TL